

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till valnämnden

Datum:
2020-12-07

Diarienummer:
VLN-2020-00021

Handläggare:
Åsa Nilsson Bjervner, Eva-Lena Laier

Verksamhetsplan och budget för valnämnden 2021 - 2023

Förslag till beslut

Valnämnden föreslås besluta

1. **att** anta upprättat förslag till verksamhetsplan och budget 2021 - 2023 i
enlighet med bilagd handling, samt
2. **att** översända handlingen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Vid sitt sammanträde den 2-3 november 2020 beslutade kommunfullmäktige om Mål och budget 2021 med plan för 2022 – 2023. I Mål och budget finns några uppdrag riktade till alla nämnder och bolagsstyrelser. Nämnden föreslås anta åtgärder under uppdrag 19 men i övrigt föreslås nämnden inte anta åtgärder under år 2021 då nämndens verksamhet mellan valår är begränsad. Valnämnden har tilldelats ett kommunbidrag i Mål och budget motsvarande 1 184 tkr och nämndens kostnader beräknas motsvara denna summa.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Vid sitt sammanträde den 2-3 november 2020 beslutade kommunfullmäktige om Mål och budget 2021 med plan för 2022 – 2023. I Mål och budget finns några uppdrag riktade till alla nämnder och bolagsstyrelser. Nämnden föreslås anta åtgärder under uppdrag 19 ”Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av

Uppsala”. I övrigt föreslås nämnden inte anta åtgärder under år 2021 då nämndens verksamhet mellan valår är begränsad.

Ekonomiska konsekvenser

Nämndens budget för 2021 är 1 184 tkr varav 250 tkr är en tidsbegränsad satsning under 2021 för inventering av vallokaler och lokaler för förtidsröstning.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2020-12-07
- Bilaga Verksamhetsplan och budget för valnämnden 2021 - 2023

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson Bjervner
Kanslichef

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Valnämnden

Dokumentansvarig:
Avdelningschef kansli, kommunledningskontoret

Datum:
2020-12-14

Diarienummer:
NNN-20##-####

Verksamhetsplan och budget 2021 – 2023 för valnämnden

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Omvärld och förutsättningar.....	3
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	4
Begrepp som används i verksamhetsplanen	4
Inriktningsmål	5
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.....	5
Nämndens hantering av inriktningsmål och uppdrag	6
Budget 2021	7
Bilaga 1 Styrdokument.....	8
Bilaga 2 Uppföljningsplan	8
Nämndens uppföljning	8
Bilaga 3 Nämndens indikatorer	8

Inledning

Nämndens uppdrag

Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen samt lagen om kommunala folkomröstningar eller liknande förfaranden. Det innebär att Uppsala valnämnd är lokal valmyndighet och bland annat utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning och svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen.

Omvärld och förutsättningar

Under 2018 tog riksdagen beslut om förändringar av Vallagen vilka trädde i kraft i januari 2019. En viktig förändring var ett krav på att platsen där valsedelarna läggs ut ska vara avskärmd. Ingen väljare ska uppleva en risk för att röja sin valhemlighet när den tar valsedlar från valsedelstället. Förändringen stärker skyddet för valhemligheten och minskar risken för att väljare ska utsättas för otillåten påverkan i samband med röstningen.

Vid genomförandet av Europaparlamentsvalet 2019 tillämpades den nya lagstiftningen för första gången. Avskärmningarna som nämnden använde vid valet 2019 fungerade tillfredsställande men det kommer bli en större utmaning att ordna avskärmningar och logistik i lokalerna inför valet 2022.

Den nya lagstiftningen för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på nämnden att säkerställa ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Ett antal av de lokaler som använts vid tidigare val kan inte längre användas. Vid valet till Europaparlamentet 2019 prövade nämnden att låta flera valdistrikt dela på en större lokal (idrottshall) vilket föll väl ut och detta kommer att kunna utvecklas inför valet 2022.

Nämnden ser stora utmaningar att hitta lämpliga vallokaler och framförallt lokaler för förtidsröstning till valet 2022 då skyddet av valhemligheten för första gången ska tillämpas vid ett val till riksdag, kommun och landsting. Nämnden ser också utmaningar i nybyggda bostadsområden då dessa områden innehåller få större samlingslokaler som går att använda till vallokaler.

Den ökade polariseringen inom flera områden i samhället påverkar förutsättningarna för att genomföra demokratiska val. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar, både mellan individer och mellan olika bostadsområden. Inkomstskillnaderna växer liksom skillnaderna i sysselsättning och hälsa. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke-demokratiska krafter och metoder.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2021 - 2023.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina verksamhetsområden.

I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Kommunledningskontoret ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar inriktningsmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med egna grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i <i>Mål och budget</i> . Nämnden tar fram åtgärder för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen. Vid behov kan nämnden också ta fram strategier för genomförandet av uppdragen
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera inriktningsmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda rollerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2021 – 2023 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina strategier och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden enbart gäller för egenregin eller om den gäller alla.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (t.ex. program eller handlingsplan).

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Uppdrag 19. Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

Ingen ska lämnas utanför. Det är en av de övergripande principerna i Agenda 2030, och något som bör genomsyra kommunens arbete för att uppnå de 17 globala målen för hållbar utveckling. Kommunens verksamheter behöver utforma sin service för att tillgodose och möta invånarnas behov och förväntningar på bästa sätt. Alla kommunens verksamheter ska systematiskt arbeta för att identifiera särskilda behov och göra anpassningar för att nå alla på lika villkor för att skapa ett jämlikt och interkulturellt samhälle. För att åstadkomma detta behöver verksamheterna utarbeta en systematik för att identifiera och möta målgrupper med särskilda behov. Behoven ska vara utgångspunkt när kommunens verksamheter agerar, kommunicerar och prioriterar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Säkerställ tillgänglighet för alla målgrupper i arbetet med valdistrikt, vallokaler och lokaler för förtidsröstning.		Alla röstberättigade ska ha likvärdiga möjligheter att delta i demokratiska val.

Kvarvarande uppdrag. Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)

Förekomst av och spridning av desinformation i sociala- och i andra medier leder till att valnämndens arbete med att genomföra demokratiska val försvåras. Det kan leda till ett minskat valdeltagande. För att minska risken för förtroendeförlust behöver information om nämndens oberoende ställning tydliggöras och stärkas.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Säkerställ att information om nämndens ansvarsområde är tydlig och tillgänglig (riskåtgärd).		Ökat förtroende för valnämndens verksamhet, högre valdeltagande.

Indikatorer

Uppdrag 19. Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.				
Indikator	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
Andel tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning	-	-	Alla	-

Nämndens hantering av inriktningsmål och uppdrag

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag och i perioder mellan val består nämndens arbete till övervägande del att upprätthålla den politiska verksamheten. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål är begränsad. Valnämnden har i arbetet med att konkretisera Mål och budget övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till nämnden.

Nedanstående uppdrag från Mål och budget 2021 - 2023 har kommunfullmäktige riktat till samtliga nämnden och bolag. Valnämnden har bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra uppdragen inom ramen för sitt ansvarsområde under åren 2021 – 2023.

Inriktningsmål 1

1. Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor till godo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.
2. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Inriktningsmål 2

3. Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Inriktningsmål 3

6. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Inriktningsmål 4

9. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.

Inriktningsmål 5

11. Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

Valnämnden har inga åtgärder kopplade till de kammungemensamma nämndmålen under inriktningsmål 9 med lydelseerna ”**Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv**” och ”**Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap**”.

Budget 2021

Valnämndens budget utgår från den budget som kommunfullmäktige beslutat i Mål och budget 2021. År 2021 är ett mellanvalsår och nämnden erhåller då en begränsad budget motsvarande 1 184 tusen kronor. Budgetmedlen är avsedda att för den politiska verksamheten, administrativt stöd från kommunledningskontoret samt hyra av lokal för valnämndens material. Nämnden har under år 2021 erhållit extra medel motsvarande 250 tusen kronor för att påbörja inventeringen av vallokaler och lokaler för förtidsröstning inför valet i september 2022.

Nämnden har inga investeringar.

Valnämnden			
Belopp i tusen kronor	Beslutad budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021
Taxor och avgifter exkl. egen nämnd			
Statsbidrag			
Försäljning verksamhet andra kommuner samt övriga externa intäkter			
Övriga kommuninterna intäkter			
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Nämndens arvoden och sociala avgifter	-110,9	-79,5	-80,0
Kostnader inventering vallokaler			-250,0
Lokalkostnader	-211,0	-235,1	-235,2
Övriga kostnader	-155,1	-60,7	-30,7
Kommungemensamma kostnader från KLK	-440,0	-454,5	-588,1
Summa kostnader	-917,0	-829,8	-1 184,0
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader			
Summa nettokostnader 1)	-917,0	-829,8	-1 184,0
Kommunbidrag			
Politisk verksamhet (1)	917,0	917,0	1 184,0
Summa kommunbidrag	917,0	917,0	1 184,0
Resultat	0,0	87,2	0,0

1) Nämndens nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Bilaga 1 Styrdokument

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag och i perioder mellan val består nämndens arbete till övervägande del att upprätthålla den politiska verksamheten. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till politiskt beslutade program och planer är begränsad.

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Nämndens uppföljning

Nämndens uppföljning av verksamhetsplanen utgår från resultat kopplade till genomförd verksamhet och avsatt budget. Nämndens uppföljning av verksamheten baseras också på arbetet med intern kontroll.

Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder.

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med budget och gör en helårsprognos. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge.

En fördjupad uppföljning för verksamhetsområdet sker per mars, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat beslutar nämnden om åtgärder.

Bilaga 3 Nämndens indikatorer

Se indikatorer under inriktningsmål 8.